

topničarski častnik z delom „Mathematische Vorlesungen“ in s svojimi, po vsem svetu slovečimi „Logarithmentafeln“. Tudi slovenska književnost se je oživela. Mladi frančiškan Marcel Vodnik je objavil prve poskušnje svojega pesniškega talenta v „Pisanicah“, ki jih je pošiljal med ljudi pater Marko Pohlin od 1779. do 1781. l.

Vdovsko učiteljsko društvo.

V 2. dan septembra t. l. pri občnem zboru „Društva v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam“, vnela se je živahna debata radi premembe pravil; zaključek iste je bil, da ostanejo pravila, kakoršna so, a vendar ima odbor tekom leta pretresovati pravila in ozirati se na mnénja, izražena v domačih listih ter pravico k sejam tudi neodbornike poklicati.

Da so mnénja radi pravil različna, da je odborova naloga v tej zadevi silno težavna, je očitno, ker ustreči $\frac{3}{4}$ društvenikom ni mala stvar.

V preudarek navajam moj načrt o zadevi premembe pravil, oziroma le par §§ taistih.

1. Društvenik je lahko vsak učitelj javnih šol na Kranjskem.

2. Društvenik plača pristopnine toliko goldinarjev, kolikor let je star, a letnina se ravna po pristopu ozirajoč se na službena leta in sicer:

Ako kdo pristopi do 10. službenega leta, plačuje letnine po 6 gld., od 10. do 15. leta po 9 gld., od 16. do 20. leta po 12 gld., od 21. do 25. leta po 15 gld., od 26. do 30. leta po 18 gld., od 31. do 35. leta po 21 gld., od 36. do 40. leta po 24 gld.

Tako bi bilo razmerje vplačevanja pravilno toliko, da kolikor kasneje kdo udpostane, toliko več mora potem letnine plačevati, kajti ta, ki je v prvih 10 letih vstopil, je užé precej doneskov vplačal, a ta, ki vstopi z 21. službenim letom, mora nekako tudi te zneske doprinesiti, kajti oba, oziroma obeh vdove imati enako pravico.

3. Letnina se preneha plačevati, ko je bil kdo 30 let pri društvu, a ostanejo mu iste pravice kot drugemu plačujočemu društveniku.

To so moje misli o tej zadevi, dostavljam samo to, da vdove kakor sirote naj imajo vedno enaki donesek, saj vse brez izjeme so prav potrebne, posebno ako jih mož ostavi v dobi, ko so otroci še nepreskrbljeni.

Fr. Ks. Trošt.

Književnost.

Logaško okrajno glavarstvo. Zemljepisni in zgodovinski opis. Uredil Vojteh Ribnikar. V Logatecu. Izdalo „Društvo učiteljev in šolskih prijateljev okraja Logaškega“. Tiskal R. Šeber v Postojini. Obseg: Babino polje, spisal učitelj B. Schuller; Begunje, spisal nadučitelj Jos. Žirovnik; Bloke, spisal nadučitelj Ivan Treven; Cérknica, spisal nadučitelj Drag. Dremelj; Črni Vrh, spisal nadučitelj Ivan Pipan; Dolenji Logatec, spisal nadučitelj Vojteh Ribnikar; Godovič, spisal učitelj Rudolf Piš; Gorenji Logatec, spisal nadučitelj Vojteh Ribnikar; Godovič, spisal učitelj Josip Turk; Hotederšica, spisal Miha Kabaj; Idrija, spisal nadučitelj Jakob Jeglič; Ledine, spisal nadučitelj Josip Benedek; Rakek, spisal nadučitelj Ivan Poženel; Rovte, spisal učitelj Alojzij Sežun; Stari Trg pri Ložu, spisal nadučitelj I. Mandeljč, učitelja Miha Poklukar in Fr. Schiffrer in učiteljica Marija Kavčič; Sv. Vid nad Cérknico, spisal učitelj Henrik Likar; Unec, spisal nadučitelj Peter Rabič; Vojsko, spisal učitelj Drag. Weber; Zavrca, spisal nadučitelj Leopold Božič; Spodnja Idrija, spisal učitelj Leopold Punčuh.

Toliko raznih gg. pisateljev (med njimi tudi pisateljica) je nabralo vsak po svoji moči dobrega blaga za splošno rabo, za dom in šolo. Tak opis z združenimi močmi je gotovo vsemu okraju v veliko korist in slavo ter je gg. tovarišem v drugih okrajih v lepo posnemo.

Zgodbe sv. pisma za nižje razrede ljudskih šol. S 47 podobami. Nemški spisal dr. Frid. Knecht. Poslovenil Ivan Skuhala, dekan v Ljutomeru. Z dovoljenjem knezo-škofijskega Lavan-tinskega, Ljubljanskega in Krškega ordinarijata. Drugi natis. Freiburg v Breisgavi. 1889. Herderjeva založnica. Založna cena vez. 26 kr. Užé pri prvem natisu smo rekli, da je ta knji-žica naši nežni mladini prav primerna. To kaže zdaj knjižica sama, ker se je v prvem natisu brzo prodala.

Nova Pesmarica. Zbirka najbolj znanih slovenskih, hrvatskih, srbskih bolgarskih, čeških, poljskih in ruskih pesmi. Sestavil Ivan Železnikar. V Ljubljani. 1889. Založil Drag. Hribar. Tiskala „Narodna Tiskarna“. Pokojni dr. Razlag je prvi Slovencem sestavil „Pesmarico“ in gg. se-stavljalec in založnik sta pravo pogodila, da sta lepo zbirko pomnoženo in popravljeno na svetlo dala v drugem natisu. Stane: mehko vezana 80 kr., po pošti 10 kr. več; krasno vezana 1 gld. 20 kr.

Srbske narodne pesmi o boju na Kosovem. Iz zapuščine Ivana Mohorčiča. V Ljubljani. Založil D. Hribar. Tiskala „Narodna Tiskarna“. 1889. Iz srbskih národnih pesmi se jasno prikazuje značaj in duh národov za časa najhujšega zatiranja. Knjižica bode dobro došla vsakemu, ki se zanimiva za sobrate Srbe in za njih tužne čase. Lična knjižica stane 30 kr., po pošti 32 kr.

Vestnik šolske družbe sv. Cirila in Metoda. III. Izdalo in založilo vodstvo. V Ljubljani. 1889. Tiskala „Katoliška Tiskarna“. Zanimljiv je tñ popis IV. velike skupščine v Bledu dne 8. avgusta 1889. I. Vestnik kaže dalje, da ima ta prekoristna šolska družba vkup 85 podružnic. Druženikov je naznanjenih: za Kranjsko: pokroviteljev 21, ustanovnikov 336, letnikov 1421, podpor-nikov 600, vkup 2379. Za Štajersko: pokroviteljev 10, ustanovnikov 176, letnikov 933, podpornikov 383, vkup 1505. Za Koroško: ustanovnikov 43, letnikov 493, podpornikov 1259, vkup 1795. Za Go-riško: pokrovitelj 1, ustanovnikov 43, letnikov 289, podpornikov 253, vkup 583. Za Tržaško: pokro-vitelji 4, ustanovnikov 64, letnikov 455, podpornikov 18, vkup 441. Za Istro: pokrovitelja 2, ustanov-nikov 7, letnikov 42, podpornikov 6, vkup 57. Vkup: pokroviteljev 38, ustanovnikov 666, letnikov 3637, podpornikov 2519, vkup 6860.

Doma in na tujem. Povest iz preteklega stoletja. Spisal * *. V Ljubljani. Založil in izdal Janez Giontini. 1889. Cena 20 kr. Vsa povest je prav zanimljiva, prav v domači opravi in je namenjena bolj odrasli mladini in prostemu ljudstvu.

Kara Petrovič, osvoboditelj Srbije. Zgodovinska povest. Iz nemškega preložil Ivan Ur-banec †. V Ljubljani. Založil in prodaja Janez Giontini. 1889. Cena 20 kr. Tudi ta povest je lepa a primerna bolj odrasli mladini.

Učenke v petih delih sveta. Spisala Elizabeta Berthet, prevel Anton Sušnik. (Fran-coska akademija je to delo odlikovala z nagrado 10.000 frankov). V Ljubljani. Založil in prodaja Janez Giontini. 1889. Stane 24 kr.

Pravljice in pripovedke za mladino. Zbral Dominicus. V Ljubljani. Založil in prodaja Janez Giontini. 1889. Cena 36 kr.

Izdajalca domovine. Povest. Spisal Vaclav Kredba. Poslovenil in za slovensko ljudstvo priredil H. Podkrajšek. V Ljubljani. Založil in izdal Janez Giontini. 1889. Cena 20 kr.

Ilustrovan „Narodni Koledar“ za navadno leto 1890. Uredil, izdal in založil Dragotin Hribar. Temu ličnemu koledarju so pridjana tudi slovanska imena. V zabavnem delu ima ta koledar mnogo prav izbranega blaga. Oblika, tisk in papir so prav čedni. Cena 45 kr., po pošti 50 kr.

D o p i s i.

Z Dolenjskega. Vsled vedno novih državnih in deželnih šolskih postav, postala je izdaja »Postave in ukazi za Kranjsko ljudsko šolstvo«, katere je založil Ig. pl. Klein-mayr & F. Bamberg — ne le pomanjkljiva, v dostih rečeh, vzlasti gledé učnih črtéžev, am-pak reči se sme zastarela. Užé 14 let je preteklo, odkar je ta izdaja na svetlo prišla, koliko so se razmere predrugačile, koliko novih postav, vzlasti ministerskih naredeb in ukazov vis. c. kr. deželnega šolskega sveta za Kranjsko izšlo je v tem času, katerih brezuspešno išče začetnik in vsakdo, ki se peča s šolstvom. Na drugi strani nahajajo se pa v njej postave in ukazi, koji imajo le historično vrednost.

Kakšna naj bi pa bila nova izdaja?

Od prav urejene izdaje šolskih postav zahtevati se sme, da je 1. tudi pripravna za kandidate na učiteljski, t. j. da ti morejo na podlagi razlaganja pridobiti si vkupni pregled

Zgodbe sv. pisma za nižje razrede ljudskih šol. S 47 podobami. Nemški spisal dr. Frid. Knecht. Poslovenil Ivan Skuhala, dekan v Ljutomeru. Z dovoljenjem knezo-škofijskega Lavan-tinskega, Ljubljanskega in Krškega ordinarijata. Drugi natis. Freiburg v Breisgavi. 1889. Herderjeva založnica. Založna cena vez. 26 kr. Užé pri prvem natisu smo rekli, da je ta knji-žica naši nežni mladini prav primerna. To kaže zdaj knjižica sama, ker se je v prvem natisu brzo prodala.

Nova Pesmarica. Zbirka najbolj znanih slovenskih, hrvatskih, srbskih bolgarskih, čeških, poljskih in ruskih pesmi. Sestavil Ivan Železnikar. V Ljubljani. 1889. Založil Drag. Hribar. Tiskala „Narodna Tiskarna“. Pokojni dr. Razlag je prvi Slovencem sestavil „Pesmarico“ in gg. se-stavljalec in založnik sta pravo pogodila, da sta lepo zbirko pomnoženo in popravljeno na svetlo dala v drugem natisu. Stane: mehko vezana 80 kr., po pošti 10 kr. več; krasno vezana 1 gld. 20 kr.

Srbske narodne pesmi o boju na Kosovem. Iz zapuščine Ivana Mohorčiča. V Ljubljani. Založil D. Hribar. Tiskala „Narodna Tiskarna“. 1889. Iz srbskih národnih pesmi se jasno prikazuje značaj in duh národov za časa najhujšega zatiranja. Knjižica bode dobro došla vsakemu, ki se zanimiva za sobrate Srbe in za njih tužne čase. Lična knjižica stane 30 kr., po pošti 32 kr.

Vestnik šolske družbe sv. Cirila in Metoda. III. Izdalo in založilo vodstvo. V Ljubljani. 1889. Tiskala „Katoliška Tiskarna“. Zanimljiv je tñ popis IV. velike skupščine v Bledu dne 8. avgusta 1889. I. Vestnik kaže dalje, da ima ta prekoristna šolska družba vkup 85 podružnic. Družbenikov je naznanjenih: za Kranjsko: pokroviteljev 21, ustanovnikov 336, letnikov 1421, podpor-nikov 600, vkup 2379. Za Štajersko: pokroviteljev 10, ustanovnikov 176, letnikov 933, podpornikov 383, vkup 1505. Za Koroško: ustanovnikov 43, letnikov 493, podpornikov 1259, vkup 1795. Za Go-riško: pokrovitelj 1, ustanovnikov 43, letnikov 289, podpornikov 253, vkup 583. Za Tržaško: pokro-vitelji 4, ustanovnikov 64, letnikov 455, podpornikov 18, vkup 441. Za Istro: pokrovitelja 2, ustanov-nikov 7, letnikov 42, podpornikov 6, vkup 57. Vkup: pokroviteljev 38, ustanovnikov 666, letnikov 3637, podpornikov 2519, vkup 6860.

Doma in na tujem. Povest iz preteklega stoletja. Spisal * *. V Ljubljani. Založil in izdal Janez Giontini. 1889. Cena 20 kr. Vsa povest je prav zanimljiva, prav v domači opravi in je namenjena bolj odrasli mladini in prostemu ljudstvu.

Kara Petrovič, osvoboditelj Srbije. Zgodovinska povest. Iz nemškega preložil Ivan Ur-banec †. V Ljubljani. Založil in prodaja Janez Giontini. 1889. Cena 20 kr. Tudi ta povest je lepa a primerna bolj odrasli mladini.

Učenke v petih delih sveta. Spisala Elizabeta Berthet, prevel Anton Sušnik. (Fran-coska akademija je to delo odlikovala z nagrado 10.000 frankov). V Ljubljani. Založil in prodaja Janez Giontini. 1889. Stane 24 kr.

Pravljice in pripovedke za mladino. Zbral Dominicus. V Ljubljani. Založil in prodaja Janez Giontini. 1889. Cena 36 kr.

Izdajalca domovine. Povest. Spisal Vaclav Kredba. Poslovenil in za slovensko ljudstvo priredil H. Podkrajšek. V Ljubljani. Založil in izdal Janez Giontini. 1889. Cena 20 kr.

Ilustrovan „Narodni Koledar“ za navadno leto 1890. Uredil, izdal in založil Dragotin Hribar. Temu ličnemu koledarju so pridjana tudi slovanska imena. V zabavnem delu ima ta koledar mnogo prav izbranega blaga. Oblika, tisk in papir so prav čedni. Cena 45 kr., po pošti 50 kr.

D o p i s i.

Z Dolenjskega. Vsled vedno novih državnih in deželnih šolskih postav, postala je izdaja »Postave in ukazi za Kranjsko ljudsko šolstvo«, katere je založil Ig. pl. Klein-mayr & F. Bamberg — ne le pomanjkljiva, v dostih rečeh, vzlasti gledé učnih črtéžev, am-pak reči se sme zastarela. Užé 14 let je preteklo, odkar je ta izdaja na svetlo prišla, koliko so se razmere predrugačile, koliko novih postav, vzlasti ministerskih naredeb in ukazov vis. c. kr. deželnega šolskega sveta za Kranjsko izšlo je v tem času, katerih brezuspešno išče začetnik in vsakdo, ki se peča s šolstvom. Na drugi strani nahajajo se pa v njej postave in ukazi, koji imajo le historično vrednost.

Kakšna naj bi pa bila nova izdaja?

Od prav urejene izdaje šolskih postav zahtevati se sme, da je 1. tudi pripravna za kandidate na učiteljski, t. j. da ti morejo na podlagi razlaganja pridobiti si vkupni pregled

vseh državnih in deželnih šolskih postav, ki v obče določujejo krog ljudskega šolstva. Zato morajo se v nji vsa osnovna določila nahajati. 2. S tem, da začetnik pozná postave, zadobi o teh še le teoretični del — treba mu je potem še, da jih more dejansko izvrševati.

Tu sem spadajo *a)* vse nadrobne postave in ukazi gledé učenja vseh predmetov in posameznih, gledé določila o zdravstvenih stvareh, o uradnem poslovanji, o okrajnih bibliotekah, ktere stvari so vzlasti predmet pri sposobnem izpitu, *b)* vsa določila, katera naj bodo poznejšemu učitelju za navodilo, kako naj se pri posameznih slučajih ravna, da ostane na postavnih tleh, da si vé pomagati, t. j. izdaja šolskih postav naj mu bode dober in zanesljiv svetovalec. 3. Izdaja naj bi bila tudi tako uravnana, da bi jo lahko rabili tudi prvosledniki krajnega šolskega sveta. Zato naj bi se pod črto postavili posamezni paragrafi, ki se tičejo delokroga krajnega šolskega sveta. 4. Posebno potrebna postala bode za nas, da bomo učne črteže, kateri so na novo izdani, natanko znali in se po njih ravnali. Nova šolska postava, katero so letos v deželnem zboru sklenili, zahtevala bode od nas »dobre uspehe«. To je mnogo zahtevano. Da bode vsak vedel, ali je dobre uspehe dosegel, treba mu bode, da bode poznal ne le vse šolske postave, temuč tudi vsa določila učnih črtežev.

Vem, da s tem mnogo od take nove izdaje terjam, morda je celo nemogoče, da bi jo pri sedanjih razmerah našega šolstva mogli izvršiti in izdati. Vender, ako bi se naši prvi slovenski učitelji v to združili, bi nam gotovo preskrbeli in izvršili to prepotrebno delo. Da bi se to uresničilo, želim in pišem te vrstice.

A. L.

Iz Novomeškega okraja. (Konec). Tudi o posameznih predmetih nam je g. predsednik mnogo koristnega povedal. O teh jaz nekoliko na kratko ponovim.

Nazornemu nauku se ima več veljave dati. Če pride otrok v mesto v šolo, pa še potrebnih reči ne pozná. Glavna naloga nazornega nauka naj bo: Učenca vaditi pazljivosti, mirnega sedenja, jasnih in točnih odgovorov, ter slednjih vselej v polnih stavkih. Vsaj ima šola nálog jezik čistiti. — V branji so bili najboljši uspehi. Čitanje ne sme biti prehitro, pa tudi ne brez pazljivosti na ločila. — Slovnica se je poučevala različno. — Spisje je važnejše, prepisuje naj se v začetku zloge, potem besede, stavke itd. Glej tudi na pisavo in slovniški del spisja. — Računstvo vadilo se je poleg branja primeroma najboljše. Naloge naj se izvajajo iz praktičnega življenja. Prej naj se ne prestopi iz desetice, da otroci zadobé jasen pojem o enotah in deseticah.

Kar se realij tiče, je srednja pot najboljša pot. V realijah naj se to poučuje, kar je primerno kraju, pa toliko, kolikor se da absorbirati. — Zemljepisje je bilo izmej realij najboljše. — Pri prirodoslovji naj se gleda na važnejše reči domačega kraja, tudi na to, kar daje šolski vrt. — Zgodovine znajo otroci tudi nekoliko. — Najmanj se sliši o prirodoznanstvu, o katerem naj se drugič več stori. — Lepopisje je različno, je lepo- pa tudi grdopisje. Pri lepopisju je pač treba genetične metode, da vsak otrok vidi, kako črka ali številka nastane. — Petje je skoraj na vseh šolah, na kojih je g. nadzornik isto nadzoroval, prav dobro. — Telovadba se sistematično ne more opravljati, ker ni nikjer telovadnic.

Nadalje omenja g. prvomestnik, da je treba otroke vkupno poučevati, ne pa v istej šoli, to je v istem razredu na razne abecednike, ali pa eni učenci so pri prvi črki, drugi pri drugi itd., to je napačno.

Ko je g. nadzornik to, veliko daljše in obširneje poročevanje končal, je isto nekoliko okrajšano i gg. tovarišem, slovensko ne znajočim, v nemščini povedal, (onim, ki delujejo na kočevskih šolah). — Ker se na konečno vprašanje, ako ima kdo kake opazke izreči, nikdo ne oglasi, prestopili smo k tretji točki.

Kako naj se uri pri učencih razumno mišljenje? G. poročevalec je dobro sestavljen ter pisan nálog prečital. Po sklepu tega oglasi se g. J. Šmorancer, kateri se z g. poročevalcem v tem ne strinja, da bi se otroke takoj učilo hitro čitati, ko se naučé vseh 25 črk; on pravi, da móra biti čitanje za tem počasno in razločno, kar sta i Saatzer in Kehr za boljše spoznala. G. poročevalec odgovarja, da se njemu hitro čitanje ne zdi slabo, to zna iz lastne skušnje, ker on vedno tako dela z dobrim uspehom.

Ker se nihče drugi ne oglasi, prestopi se k četrti točki.

»Kaj je učitelju storiti, da se doseže vzajemno delovanje šole z domačo vzgojo?« — Tudi to poročilo je bilo čitano in vse zadovoljilo. Ker se nikdo ni oglašil, je prišla na vrsto 5. točka, namreč

poročilo knjižničnega odbora. O tem naj povem, da je letos ostalo v blagajni 25 gl. 53¹/₂ kr. — Knjig je v knjižnici 346 slovenskih in 262 nemških, vkup 508 števk v 650 zvezkih.

Pregledovalcem računov volita se per acclamationem gg. F. Kalinger in A. Potokar po nasvetu g. M. Judniča. — Za nakup ste se priporočili in vzprejeli knjigi: »Handbuch der Obstkultur« in ves nemški klasik »Göthe«.

Pri 6. točki se je v stalni odbor volilo po listkih. Volili so le oni, kojim postava dovoljuje. Skrutinij sta vodila zapisnikarja. Izvoljeni so bili sledeči gg.: Fr. Koncilija, o. Fl. Hrovat, Jos. Frankè in Alojzij Jeršè. V knjižnični odbor so bili izvoljeni gg.: o. Fl. Hrovat, Iv. Jaklič, Fr. Koncilija in gospd. H. Rozina.

Posamezni predlog, prej naznanjen g. nadzorniku je bil le eden. G. A. Jeršè iz Trebnjega je stavil predlog, naj bi se učiteljem plače zboljšale. Po daljšem razgovoru se je sklenilo, peticijo za zboljšanje plač sestaviti ter jo deželnemu zboru poslati. Prošnjo, katera bo v podpis krožila, bo sestavil g. Koncilija.

K sklepu se zahvali g. nadzornik gg. poročevalcema za jako temeljito izvršena poročila, v katerih lahko marsikdo kako dobro zrnce najde. Zahvali se i preblag. g. vladnemu svétniku J. Ekel-u za prisotnost ter ljubezen in udanost do učiteljstva. Obžaluje, da nas bo preblag. gospod letos ostavil, ker pojde v pokoj, a želi mu počitka, ker vé, da se po trudapolnem, dolgem delu slehernemu počitek prileže. G. glavar se temu nagovoru zahvali.

V krepkih besedah se spominja g. nadzornik dalje i našega presvitlega cesarja ter končá s trikratnim »slava«-klicem. Učiteljstvo zapoje cesarsko pesem.

G. Koncilija izreče zahvalo v imenu učiteljstva blag. g. nadzorniku in preblag. g. vladnemu svétniku za dobro sovršenje in za udanost, ljubezen in spoštljivost do učiteljstva. Oba gospoda se srčno zahvalita. Tako je bila končana letošnja naša konferencija.

Vkupni obed, pri katerem so se vršile razne napitnice, bil je pri g. Tučku. — 7.

Iz Postojnskega okraja. Lani sem uporabil čas velikih počitnic s potovanjem, letos sem bil većinoma doma ter ravna se po izreku: pometaj vsakdo pred svojim pragom, začel sem razmotrivati naše in svoje razmere. Ozrši se v minilo šolsko leto, spominja se človek raznih veselih in žalostnih dogodkov, ki so se vrstili in menjavali v naši državi, deželi in sploh slovenski domovini, kakor tudi v našem domačem okraji. Šolska kronika mi je o raznih dogodkih prošlega leta nenavadno narasla. Kaj bi tudi ne? — Ne bom našteval tega, kar je minilo in kar je bilo užé pred menoj dobro obdelano. Dogodki prošlega leta so vsakemu predobro znani. Vrnem se torej v izključno šolske zadeve.

Preje vsega moram omeniti, da je šola moja užé še tako približevalno zadostujoča postavnim propisom. Hvalo našim vrlim prednikom, šolskim dobrotnikom, tedanjim časom in tedanjim razmeram! Šolsko poslopje naše je lepo, prijazno solčno, pravi kontrast oni glasoviti šolski podrtini pod Nanosom, o koji človek ne more družega trditi, kakor, da je sedanjim zakonom prava — ironija. Srčno milujem gospoda kolego, kojega ne vem kaj sovraži »usoda ali čas«, da mu je čast biti učiteljem-voditeljem v najslabšem in najrevnejšem šolskem poslopju na Kranjskem. Gospodje tovariši, ki so bili z menoj v dan 2. avgusta t. l. pri rednem občnem zboru »Učiteljskega društva za Postojnski šolski okraj«, čudili so se, da je v prosvetljenem našem veku, ko zidajo »veri in omiki« palače, sploh mogoče kaj takega. No, pa kaj, jaz obračam olovko mirno v svoji sobici, veter in piš bo nek dan pa obrnil in — šola na Razdrtem se bo podrla. Bog daj, da se to zgodi, kak prost dan, ne pa kadar bodo v nji nedolžni otročiči!

Ozrimo se na šolsko polje. Še dovolj je redno. Največje zmešnjavo imamo v knjigah zastran slovnice slovenske. Mi, enorazredničarji učimo slovnico in spise po »Drugem Berilu«, koje rabi drugi oddelek, oziroma drugo in tretje šolsko leto z nerazdeljenim poukom. Sistem in metoda sta neprimerna otrokom te starosti, tvarine je pa najmanj za dve leti. V tretjem oddelku treba, da imajo otroci užé zastran realij »Tretje Berilo«, ki je pa po sreči brez »Slovnice«. Kako torej učiti? Gospodje, Vi, ki ste tam gori na vrhu, do kamor naš vid ne seza, blizu ope velike kuhinje, Vi lahko pravite: »Premalo ste dosegli!« Morda bi bilo treba, da ima tretji oddelek, oziroma četrto, peto in šesto leto dve »Berili«: tretje in zaradi slovnice še drugo, četudi je razdelitev tvarine v njem otroškemu razvitku in duhu popolnoma neprikladna. Morda bi me kdo zavrnil, da lahko rabimo v drugem oddelku Razinger-Žumerjevo »Prvo Berilo in slovnico«. Da